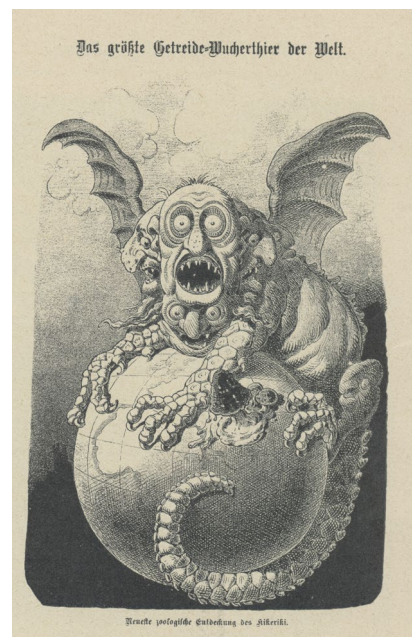

Spiknutí

Představa o tom, že za politickými událostmi, hospodářskými krizemi či kulturními proměnami se ve skutečnosti skrývá spiknutí, není jen věcí minulosti. Naopak, právě v moderním a stále více komplikovaném světě se běžní lidé, ale i novináři či političtí agitátoři často místo na složitou skutečnost odvolávají na jednoduché, ale údajně utajené důvody. Spiknutí zednářů (elitních dobročinných tajných lóží vznikajících od 18. století) či Židů tak bylo považováno za příčinu francouzské revoluce, revolučních událostí 1848–1849 a za důvod vzniku komunistických režimů v Rusku v roce 1917 či Maďarské republiky rad v roce 1919. Současní antisemité pak například za útoky na New York a Washington 11. září 2001 vidí machinace izraelské tajné služby Mossad a v rozporu s fakty spekulují o tom, že Izraelci či Židé zaměstnaní ve „dvojčatech“ osudného dne nepřišli do práce.

Představy o všeovlivňujícím světovém spiknutí se pochopitelně netýkaly jen Židů. Nicméně právě v dějinách antisemitismu hrají zcela zásadní roli. Ve středověké Evropě zaujímali Židé zvláštní místo uznávané menšiny, jejíž ponížení a trpěná přítomnost měly být trestem za umučení Ježíše Krista,

➔ Metodické materiály > Teorie spiknutí

164 – „Největší obilní lichvářské zvíře na světě“, karikatura vídeňského antisemitského časopisu Kikeriki

Eduard FUCHS: *Die Juden in der Karikatur. Ein Beitrag zur Kulturgeschichte*, Mnichov 1921

165 – „Rothschild“, francouzská karikatura z roku 1898

Eduard FUCHS: *Die Juden in der Karikatur. Ein Beitrag zur Kulturgeschichte*, Mnichov 1921

Jedna z mnoha vyobrazení údajného světového židovského spiknutí. V tomto případě měla židovské snahy o ovládnutí nežidů vést rodina Rothschildů, úspěšných židovských podnikatelů.

166 – „Za nepřátelskými mocnostmi: Žid“
NIOD, Amsterdam

Kladenské zájmy jsou příkladem jednoho z mnoha radikálních, nacionalistických a antisemitských novin a časopisů konce 19. století.

ale zároveň byli Židé vnímáni jako nepřátelé křesťanství. Židé byli obviňováni ze spojenectví s ďáblem, otravování studní, mučení hostií či z údajných rituálních vražd křesťanů. Ačkoli antijudaismus či antisemitismus plnil v různých dobách různé funkce a měnil se v závislosti na dobovém kontextu, představa židovského spiknutí proti křesťanské společnosti či moderním národům přežívala. Bez ní by byl i moderní antisemitismus nemyslitelný. Jádrem antisemitských obvinění je totiž představa, že Židé se liší od moderních národů a svou mocí rozkládají jejich přirozené struktury. „Židovský“ tisk údajně ničí morálku a náboženství, „židovská“ burza je jádrem ekonomického podmanění nežidů atd. Mýtus o světovém židovském spiknutí tak byl zachycen v řadě textů, od povídek líčících židovské vykořisťování křesťanských obcí až po údajné doklady celosvětového spiknutí.

Údajné židovské spiknutí bylo i klíčovou součástí světónázoru Adolfa Hitlera a nacistické propagandy: Židé měli na konci první světové války „vrazit Německu dýku do zad“ a po jejím konci šířit revoluci. Hitler vnímal jím rozpoutanou druhou světovou válku jako boj proti světovému židovstvu a zejména Sovětský svaz považoval za stát ovládaný Židy. Stejně tak i popírání holocaustu je založeno na tvrzení, že někdo (sionisté, židovské světové organizace atd.) manipulují výkladem dějin a veřejným míněním ve svůj prospěch.

167 – „Jak získávají židé moc a nadvládu nade všemi národy?“

„Známý orgán antisemitů ‚Illustr. Wiener Volks-Zeitung‘ uveřejnil už před lety soubor pozoruhodných výroků několika rabínů, jež tito svému vyvolenému národu k bedlivému uvažování doporučili, a jež i my za tím účelem přinášíme, aby náš lid seznal, jak se získává moc a vláda nade všemi národy. [...]

„Všechny státy jsou dnes už zadluženy. Bursy regulují tyto dluhy. Obchody na burzách konají se jen pomocí movitého kapitálu, a proto musíme dostati všechn movitý kapitál do svých rukou. Počátek byl už šťastně učiněn. Ovládající bursu, ovládáme majetek národů, a proto budiž naší snahou státům a jejich vládám dělání dluhů usnadňovati, neboť jen takto získáme pro svůj národ nadvládu nad nimi.“

„Všechn obchod, při němž je spekulace a značný výtěžek, musí býti naším, mámeť k tomu přirozené právo. Především musíme míti ve svých rukou velkoobchod s obilím, lihem, olejem a vlnou, pak máme v moci zemědělství a můžeme všude dělati chléb vezdejší. Když nastane nouze a nespokojenost, snadno se to svede na vládu. Obchod v malém – kramářství, při němž se nedá mnoho profitovati, ten ať si nechají křesťané, ti ať se namáhají a plahočí, jako my se museli po tolik století plahočit.

Všechny státní úřady musejí býti nám přístupny, taktéž i účastenství v zákonodárných sborech. Máme k tomu své lidi, kteří svým nadání a vzděláním k takovým funkcím výborně se hodí. Zvláště advokacie, která vyžaduje mnoho dativu a chytrosti, odpovídá našemu přirozenému nadání.“

Kladenské zájmy, 14. července 1900

168 – „Proč prodává často židovský obchodník laciněji než křesťanský?“

„Často slýcháme zvláště od našich žen: ‚Kupuji u žida laciněji než jinde.‘. Prodává-li žid zboží laciněji, sluší předně uvážiti, jaké zboží prodává a za jakých okolností. Předně jest zboží to ceny nepatrné, povrch a zevnějšek toho zboží je sice pěkný, ale jinak je to s trvanlivostí, pevností a důkladností. Škodí tím poctivému domorodému obchodníku, škodí tím též dělníku a jiným nemajetným třídám, které zboží to kupují. Jedině svým souvěrcům, kteří u něho ve službě jsou, slušně

platí, jak to i u nás na Kladně pozorovati lze; křesťana nechá za mizerný groš dřítí do úmoru. Vykořisťování svých podřízených provádí tu žid všemožným způsobem - viz prostituce, viz sebevraždy těch, kdož v židovských službách byli.

Vyzýváme naše ženy i venkov, by to vše dobře uvážily a řádně si rozmyslily, zda mohou ještě dále podporovat židovské obchodníky a závody, když vidí, že domorodý obchodník hyne. Necht' uváží, jak mnohou slzu, mnohou starost domů odnášejí se zbožím kupovaným snad laciněji v židovských závodech. Ať pomyslím, že se stávají tím spoluvinnými na všech těch podvodech, na všem vydírání a na všech skutcích židem páchaných."

Kladenské zájmy, 5. srpna 1899

169 - „Beneš v židovských službách“

„V archivech tajné služby jsou skryty četné dokumenty, které odhalují velmi mnohé, co prostý člověk nedovede ba ani nemůže pochopit. Jsou to dokumenty, z nichž lze vysvětliti příčiny a souvislosti různých jevů, které zdánlivě nemají nic společného. Z těchto dokumentů je nezvratně patrné, že Beneš je ve službách smečky mezinárodních židů, kteří již celá desetiletí usilují o rozeštvání a rozvrácení Evropy, aby ji dostala cele do svých spárů.

Ze všeho toho je patrné, že Eduard Beneš byl za půjčku pěti milionů dolarů koupen světovým židovstvem, aby podle jeho příkazu štvál české obyvatelstvo a znovu a znovu se u nás pokoušel vyvolat nepokoje, které by českému národu přinesly jen utrpení, a v nejkrajnějším případě by mohly prospět jenom mezinárodnímu židovstvu. Světové židovstvo má Eduarda Beneše v hrsti a prostě mu diktuje, aby tak jako kdyby žid Bronstejn Trockij v Rusku, štvál on teď zase u nás. Český národ stojí však mnohem výše než národ Ruský a má pro štvání židovského zaprodance jen pohrdání.“

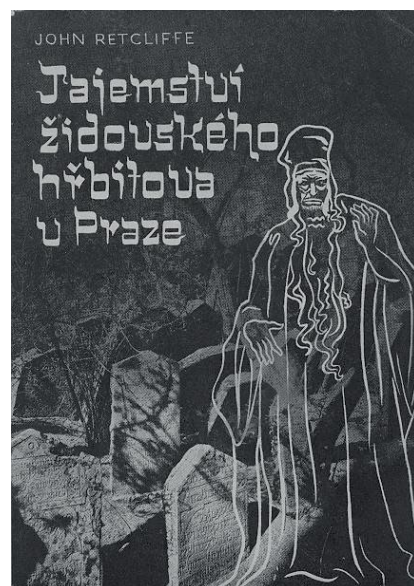
České slovo, 17. února 1943

170 - John Retcliffe: Tajemství židovského hřbitova v Praze

„Všechna knížata a země Evropy jsou dnes zadluženy. Bursa reguluje dluhy. Tyto obchody se však provádějí jen mobilním kapitálem, pročež veškerý tento kapitál musí býti v rukou Israele. Jak jsme právě slyšeli, je tomu již učiněn dobrý začátek. Ovládáme-li bursu, ovládáme jmění států. Proto musíme ulehčit vládám děláni dluhů, abychom státy dostaly více do svých rukou. Kapitál musí vzíti, pokud možno, do zástavy státní instituce: železnice, důchody, doly, právo, statky. Bursa je dále prostředkem, jak odčerpat jmění a úspory drobných lidí do rukou kapitalistů tím, že se svedou ke hře na burse. Terminované koupě papírů jsou šťastným objevem našeho národa; i když se bursiáni mezi sebou navzájem podvádějí, nakonec přece vždycky zaplatí účet ten, kdo nepatří do našeho cechu.“ [...]

„Půda zůstane vždy železným a nezničitelným majetkem každé země. Propůjčuje již sama sebou moc, vážnost a vliv. Musí proto přejíti do rukou Israele. Nebude to těžké, ovládneme-li mobilní kapitál. Předním úsilím Israele musí tedy býti vytlačení dosavadních vlastníků z držení půdy. Nám nebezpečný je především velký majetek půdy. Nutno tedy ulehčiti mladé šlechtě ve velkých městech děláni dluhů. Strachem ze skandálu zruinujeme aristokratický majetek a oslabíme význam aristokracie. Půdu musíme zmobilisovat tak, že z ní učiníme kulantní zboží. Čím více budeme působiti na co možno největší

Článek byl součástí okupační kampaně, jež měla diskreditovat představitele československé exilové vlády v Londýně.

Herrmann Goedsche (1815–1878), německý konzervativní publicista, byl autorem rozsáhlých beletristických sérií interpretujících evropské a světové dějiny. V pátém svazku série Biarritz popisuje tajnou schůzku zástupců rozptýlených židovských kmenů na starém židovském hřbitově v Praze, která se prý koná každých sto let, naposledy v roce 1840. Každý ze shromážděných pak představuje jiný způsob, jak ovládnout křesťanské národy: Židé mají kontrolovat peněžní trhy a burzu, shromáždit veškeré zlato, rozkládat morálku křesťanů či mít v moci veškerý tisk. Ne náhodou je toto dílo považováno za předchůdce *Protokolů sionských mudrců*; od sedmdesátých let 19. století kapitola o setkání na pražském židovském hřbitově kolovala – pod autorským pseudonymem John Retcliffe – jako samostatný text a byla přeložena do řady jazyků (včetně češtiny). Posledního českého vydání se dočkala v době Protektorátu Čechy a Morava, kdy byla využita jako součást oficiální nacistické protizidovské propagandy.

dělení půdy, tím lehčeji a laciněji ji dostaneme do vlastních rukou.` [...]`

„Přirozeným odpůrcem Israele je křesťanská církev. Proto ji třeba podkopat. Usnadňují to její roztržky. Musíme v ní podporovat volnomyšlenkářství, pochybnosti, nevíru, spory. Proto musíme v tisku ustavičně útočit proti křesťanskému kněžství, podezírat a zesměšňovat je. Hlavním pilířem církve je škola. Proto musíme získat vliv na výchovu křesťanské mládeže. Proto je především nutná odluka školy od církve a pod firmou pokroku a rovnoprávnosti všech náboženství, přeměna křesťanských škol v bezkonfesijní. Pak se budou moci Israelité stát učitelmi na všech školách a křesťanská výchova bude omezena na domov; ježto pak masa na ni nemá času a víra vyšších stavů je otřesena, brzy zmizí úplně.` [...]`

„Masa lidu je stále slepá a hloupá a nechá se vésti křiklouny. Kdo však dovede křičet tak chytře a hlasitě jako Israel? Proto byli naši lidé první na tribunách, první v novinách a spolcích křesťanů! Čím více spolků a schůzí, tím větší nespokojenost a nechuť k práci! Z toho nutně vyplývá zchudnutí národa, tedy jeho zotročení těmi, kdož mají peníze, a současně vzrůst našeho bohatství. Kromě toho každé hnutí nese nám peníze, neboť ruiny malého člověka a zvětšuje jeho dluhy. Nejistota trnů zvyšuje naši moc a náš vliv. Proto je nutno udržovat ustavičně nepokoje! Každá revoluce zúročuje náš kapitál a přibližuje nás k cíli!` [...]`

„Veškerý obchod, kde je spekulace a výdělek, musí být v našich rukou. Je to naše přirozené právo. Musíme mít v rukou především obchod s lihem, olejem, vlnou a obilím. Pak máme v rukou také zemědělství a venkov. Můžeme všude vyrábět denní chléb, a dojde-li k nespokojenosti a bídě, dá se lehce svaliti vina na vládu. Drobný obchod – plno námahy, málo výdělku – může zůstat v rukou křesťanů. Mohou se dříti a trápiti jako se vyvolený národ trápil po čtyři sta let!` [...]`

„Všechny státní úřady musí nám býti otevřeny! Je-li tento princip prosazen, pak chytrost a houževnatost umožní židovskému uchazeči dostat se brzy do těch úřadů, které znamenají opravdový vliv; neboť se jedná jen o takové úřady, které přináší vnější čest, moc a prospěch. Necht křesťané podrží ty, kde je třeba práce a znalostí.` [...]`

„Je-li zlato první mocí světa, pak je tisk druhou. Co jsou všechna mínění a rady, které zde byly učiněny, bez podpory tisku. K cíli dojdeme jen tenkrát, budeme-li mít v rukou tisk. Naši lidé musí ovládat denní tisk. Jsme obratní, chytří a máme peníze, které dovedeme zužitkovat ke svým účelům. Musíme mít velké politické deníky, které vytvářejí veřejné mínění, ovládati kritiku, literaturu, zpravodajství a jeviště. Krok za krokem vytlačíme odtud Křesťany a pak budeme moci světu diktovat, čemu má věřit, čeho si má vážit a co má odmítat.``

John RETCLIFFE: *Tajemství Židovského hřbitova*, Praha 1942, s. 26–32

171 – Eduard Rüffer: „Internacionála“

„Všichni zasedli kolem stolu, nikdo však neodvážil se sáhnouti první po koláči.

Ihned na to odkryl starý z hory příklop jiné mísy, řka: Vizte, zde jest maso beránčí a tvrdé vejce. Vedle něho stojí jiná miska s hustou kaší, připravenou z rozličných bylin, politou vínem a okořeněnou. Představuje nám slámu a cihly egyptské. V třetí míse vidíte lociku, kaperky, řetkev a podobné věci a opět v jiné míse ocet, jímž naznačiti chceme kyselé a hořké byliny, jichž v Palestině druhy požíváno k beránku velikonočnímu. Před každým z vás stojí číše vína,

jež znamená krev všech křesťanských národů a pohanů, již hrdý kmen Israele pítí musí, aby vzrůstal vzhůru k nebi co jediný strom pravdy na zemi.

[...] [Marr představuje svůj plán:] ,Ze všech proudů, kteréž zachvacují nyní národy evropské, není mocnějšího nad hnutí sociální. Za ním stojí všechny utopie, všechny dřímající zlé vášně valné většiny obyvatelstva všech zemí. Che-li židovství dobytí rozhodného vítězství, musí se postavit v čelo tohoto nejmocnějšího proudu duševního, ať v tom sebe větší nebezpečí spočívá. Jako dříve politická revoluce vedla k vojenské diktatuře a k cesarismu, tak musí všeobecná společenská revoluce, kterouž chci zorganizovati, vésti k úplné a neomezené nadvládě židovstva.' [...]

,Dokud bude lidská společnost,` [...] ,dotud bude hojnost nespokojenců a dotud nebudou scházeti také lidé, kteří dovedou z nespokojenců oněch těžiti a jich pomocí k panství si dopomáhati. To jsme my židé již několikráte dokázali. Kdož má v Evropě užitek z revolucí roku 1848? Toliko my židé, kteříž jsme všude pomocí křesťanských bojovníků na barikádách dávno kýženou emancipaci dosáhli. Jako tenkrát jsme z nespokojenců dovedli kořistiti pro náš prospěch, tak i nyní společenských nespokojenců dovedeme užiti k provedení svých záměrů. Ani netušíce, musí státi se bojovníky pro naši myšlenku.'

[...] Potlačení revolucí v roku 1848 vehnalo do Londýna mnoho lidí, kteříž zabývají se jen revolucionářskými myšlenkami a pouze na převrat a nepořádky pomýšlejí. [...] S předními z těchto lidí již jsem se seznámil a dosáhl jsem přízně jejich a důvěry tou měrou, že jakmile ty jen chtějí budeš, spojení budou v hrůznou jednotu, již bych nejraději dal jméno *Internacionála*, čímž ihned by bylo vysloveno, že by byla prostředkem našeho tajného židovského spolku. S francouzskými socialisty, hlasícími se ku škole *Société des familles* a zakladateli dříve veřejných a nyní tajných spolkův dělnických již jsem o tomto předmětu obšírně pojednal a našel jsem je velmi ochotnými. K nim připojí se dojistá všechny cizí nespokojené živly, jimž jen musí se ukázati, že k provedení jejich plánu potřebná revoluční armáda jediné hledati se může mezi třídou pracující. Každý však z těchto vyhnanců pochopí ihned, že nespokojení se svým losem a nevzdělaní dělníci, když jen otevře se jim naděje na blahodárné zlepšení jich postavení, ihned stanou se přístupnými a že v dílnách a továrnách jako vojáci v kasárnách dobře se dají přehlédnouti a v kázní udržeti, že ponejvíce jsou to silní, stateční trampotám a nedostatku zvyklí lidé, což právě činí je schopnými, aby odporovali vydatně rozličným armádám moci státní. S těmito dělníky, z nichž učiníme nejzuvětšující a nejběsílejší nepřátely veškerého stávajícího sociálního pořádku, s těmito dělníky snadno dá se zacházeti, kdyby někde vypuklo nějaké povstání. Oni také povždy budou ochotně bojovati, když jim pokynou jich vůdcové."

Čech, 29. března 1873, s. 1-2

172 – Eduard Rüffer

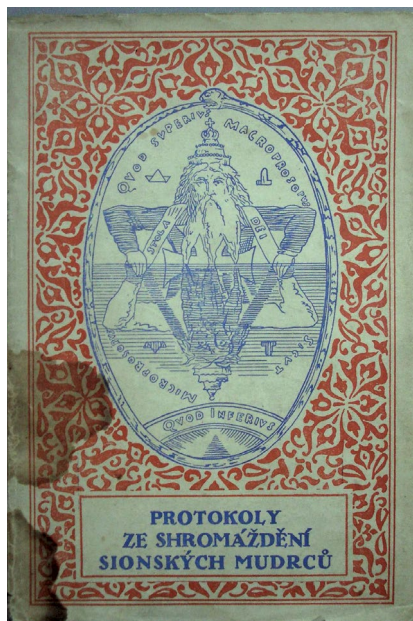
Eduard Rüffer (1835–1878) byl český konzervativní novinář, spisovatel, autor četných studií o válečné strategii, soudobých válečných konfliktech a usilovný propagátor brannosti, která měla být nezbytná pro každý vyspělý národ. Rüffer publikoval řadu beletristických děl, z nichž část spadá do žánru historicko-politického románu. Ten kombinací osobního příběhu a událostí „velkých“ dějin vysvětloval – z konzervativního a antisemitského hlediska – soudobé události. Počátkem 70. let 19. století Rüffer v katolickém deníku *Čech* publikoval dva na sebe navazující romány, *Spiknutí židův v Praze* a *Internacionála*. V prvním z nich líčí, jakým způsobem skupina Židů z pražského Židovského města organizuje světové židovské spiknutí a ovlivňuje světové dějiny. V druhém svazku židovský tajný spolek pod vedením tajemného spiklence Marra mění strategii a snaží se využít dělnického hnutí a revoluční tendence pro své účely. Vyvrcholením těchto pokusů měla být Pařížská komuna. V této ukázce přednáší Marr svůj plán vedení světového židovstva v Londýně. Jako kulisu Rüffer používá tajemně a exoticky podanou sederovou večeři, první večer svátku Pesach.

Protokoly sionských mudrců

Tento světoznámý padělek má údajně být zápisem z jednání blíže neuvedené světové židovské organizace (židovských mudrců), případně z prvního sionistického kongresu v Basileji v roce 1897. V jednotlivých kapitolách je v tzv. Protokolech sionských mudrců popsán plán, podle nějž Židé mají ovládnout svět a podmanit si nežidovské národy. Židé údajně usilují o podkopání morálky ostatních národů, o ovládnutí tisku, využívání sociálního neklidu stejně jako o kontrolu burzy a světových financí. Protokoly byly poprvé uveřejněny v roce 1903 v carském Rusku, ale většího rozšíření se dočkaly až po první světové válce, kdy byly přeloženy do mnoha světových jazyků a staly se skutečným bestsellerem. V češtině vyšly poprvé v roce 1910, známější však byla vydání z poloviny 20. let 20. století.

Úspěch tohoto naivně napsaného padělků je možné vysvětlit především vlivem teorií spiknutí v rozbourané době po konci první světové války. Pro mnoho lidí bylo odedávna jednodušší vysvětlovat dění kolem sebe a politické události spiknutím odehrávajícím se někde v pozadí než zkoumat často velmi složitou skutečnost. Zvláště lákavé bylo vysvětlovat komunistickou revoluci v Rusku za pomoci Protokolů jako výsledek světového židovského spiknutí.

Již ve 20. letech 20. století byl odhalen skutečný původ Protokolů: jádrem textu je spisek proti francouzskému císaři Napoleonu III. z 60. let 19. století, který se o Židech vůbec nezmiňoval. Teprve za pomoci carské tajné služby byl tento text na přelomu 19. a 20. století přepracován na „doklad“ o světovém židovském spiknutí. Přestože byly Protokoly odhaleny jako falzum, byly využívány nacistickou propagandou a patří dodnes mezi oblíbené dokumenty antisemitů.

173 – Úryvek z tzv. Protokolů sionských mudrců

„Protokol č. 7

Cíl usilovného zbrojení - Kvašení, rozepře a nepřátelství v celém světě - Zkrocení odporu Gojů válkami a světovou válkou - Tajemství - úspěch politicky - Tisk i veřejné mínění - Americká, čínská a japonská děla

[...] Po celé Evropě a ve všech částech světa, musíme vyvolat kvašení, rozepře a nepřátelství. Toto přinese nám dvě výhody. Za prvé: budou nás respektovat všechny státy, znající dobře, že jsme mocni kdykoliv vyvolat nepokoje, nebo zavést pořádek. Všecky tyto státy přivykly vidět v nás nezbytný tlak. Za druhé: intrikami zapleteme všechny nitky protáhnuté do všech státních kabinetů, politikou, hospodářskými smlouvami, aneb dluhopisy. Pro docílení tohoto, je nutno ozbrojiti se nám velkou chytrostí a prohnantostí po dobu vyjednávání a dohody; v oficiálním jazyce budeme držeti opačné taktiky a tvářit se čestnými a smlouvajícími. Tímto způsobem, národy i vlády Gojů, které jsme naučili vidět pouze reklamu - vnější stranu toho, co jim představujeme, ještě nás přijmou co dobrodince i spasitele lidstva.“

Protokoly ze shromáždění sionských mudrců. Překlad z knihy ruského profesora Sergeje Nilusa: „O tom, čemu nechtějí věřit a co je tak blízko“, Praha 1927, s. 30–31